

มหัศจรรย์ ๑,๐๐๐ วันแรกแห่งชีวิต

สร้างคน สร้างชีวิต สร้างชาติ

Version สอน./สอ.ได้รับพระราชทานนาม

สรุปรวบรวมโดยทีมวิชาการมูลนิธิ สอน./สอ.ได้รับพระราชทานนาม

“มหัศจรรย์ 1000 วัน”

ทำแล้วได้อะไร (Where do we want to be?)

ทำไมต้องทำ (Where we are now?)

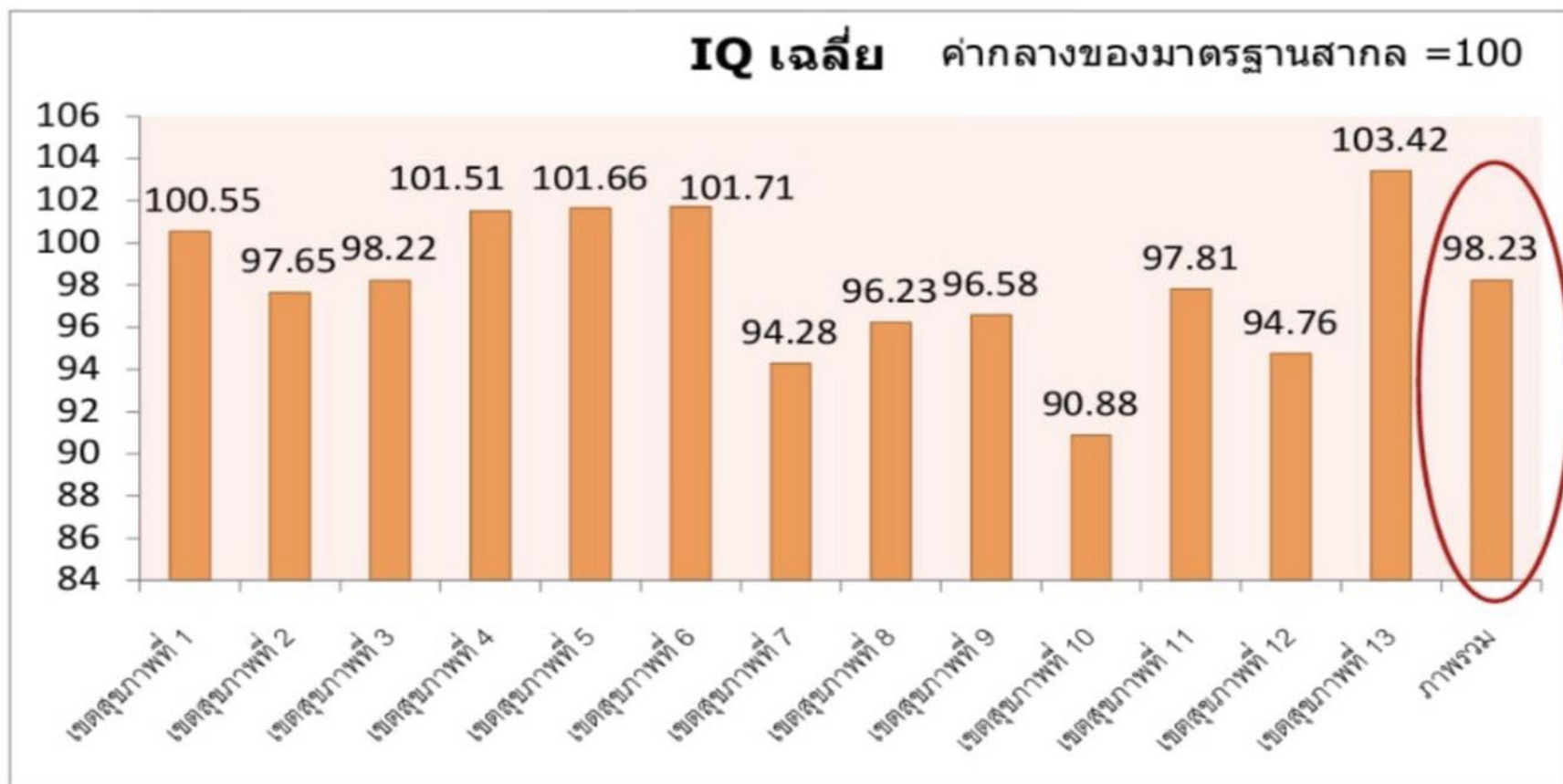

ทำอย่างไร (How do we get there?)

วัดผลอย่างไร (What do we have to do or change in order to get here?)

ระดับสติปัญญาเด็กนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประจำปี พ.ศ. 2559
แยกรายเขตสุขภาพ

****ข้อมูลจากหนังสือ เขื่อนม้นเด็กไทย....ไอคิวดี อีคิวเด่น ของกรมสุขภาพจิต**

การพัฒนาเด็กปฐมวัย 0-6 ปีบริบูรณ์

IQ ดี & EQ เด่น (Good IQ & Great EQ)

แผนพัฒนาสติปัญญา
(IQ & EQ)
เด็กปฐมวัย 0 - 6 ปี

โครงการหัตถ์จรรย
1,000 วันแรกแห่งชีวิต

ตั้งแต่ปฏิสนธิ-คลอด
จนถึงอายุ 2 ปีบริบูรณ์
(1,000 วัน)

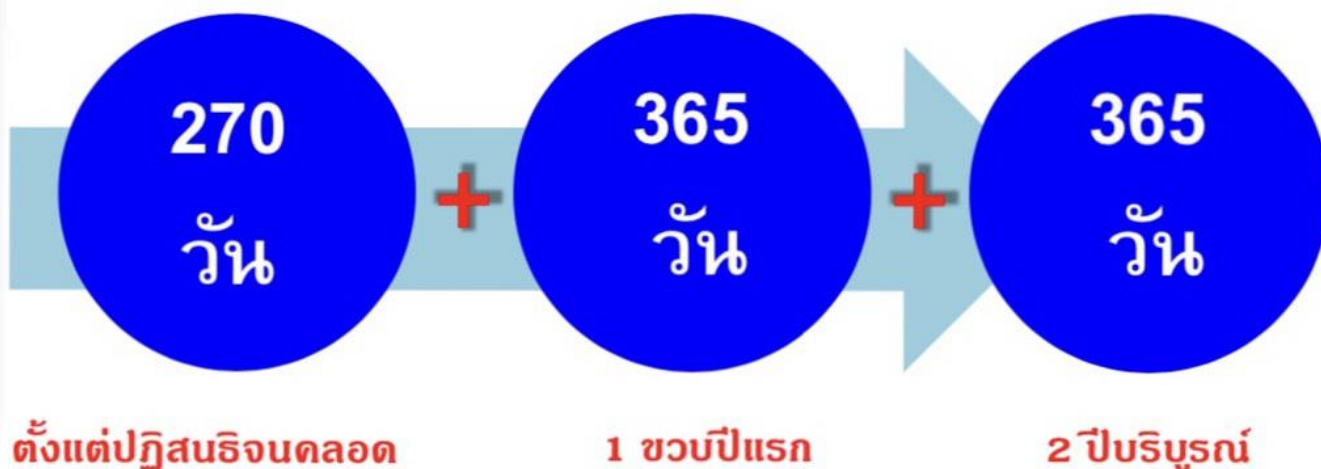
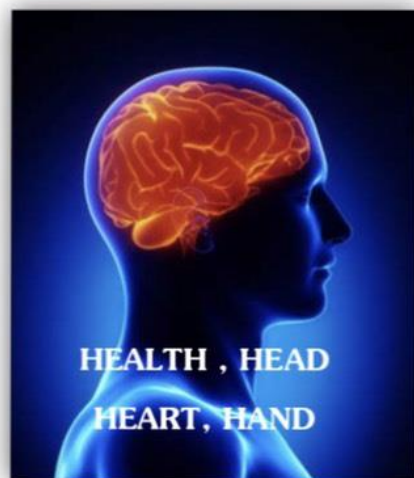

โครงการหนูน้อย
อัจฉริยะ & แสนดี

ตั้งแต่อายุ 2 ปี
จนถึง 6 ปีบริบูรณ์
(1,825 วัน)

IQ ดี
EQ เด่น

มหัศจรรย์ 1,000 วันแรกแห่งชีวิต

“นาทีทองพัฒนาสมองลูก
ต้องทำใน 1,000 วันแรกของชีวิต”

โครงการหัตถ์จรรยา 1,000 วันแรกแห่งชีวิต

วัตถุประสงค์

1

เพื่อพัฒนาระบบการดูแลสตรีตั้งครรภ์และเด็กแรกเกิด – ๒ ปี
ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

2

เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชนและสังคม ตระหนักถึงความสำคัญ
ของการดูแลและเอาใจใส่ต่อสตรีตั้งครรภ์และเด็กอายุ ๐ - ๒ ปี รวมทั้งการ
สร้างความผูกพันระหว่างเด็ก ครอบครัวและชุมชน

3

เพื่อสร้างความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายและองค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนา
คุณภาพชีวิตของสตรีตั้งครรภ์และเด็กอายุ ๐-๒ ปี รวมทั้งการร่วมกันแก้ไข
ปัญหาให้กับครอบครัว

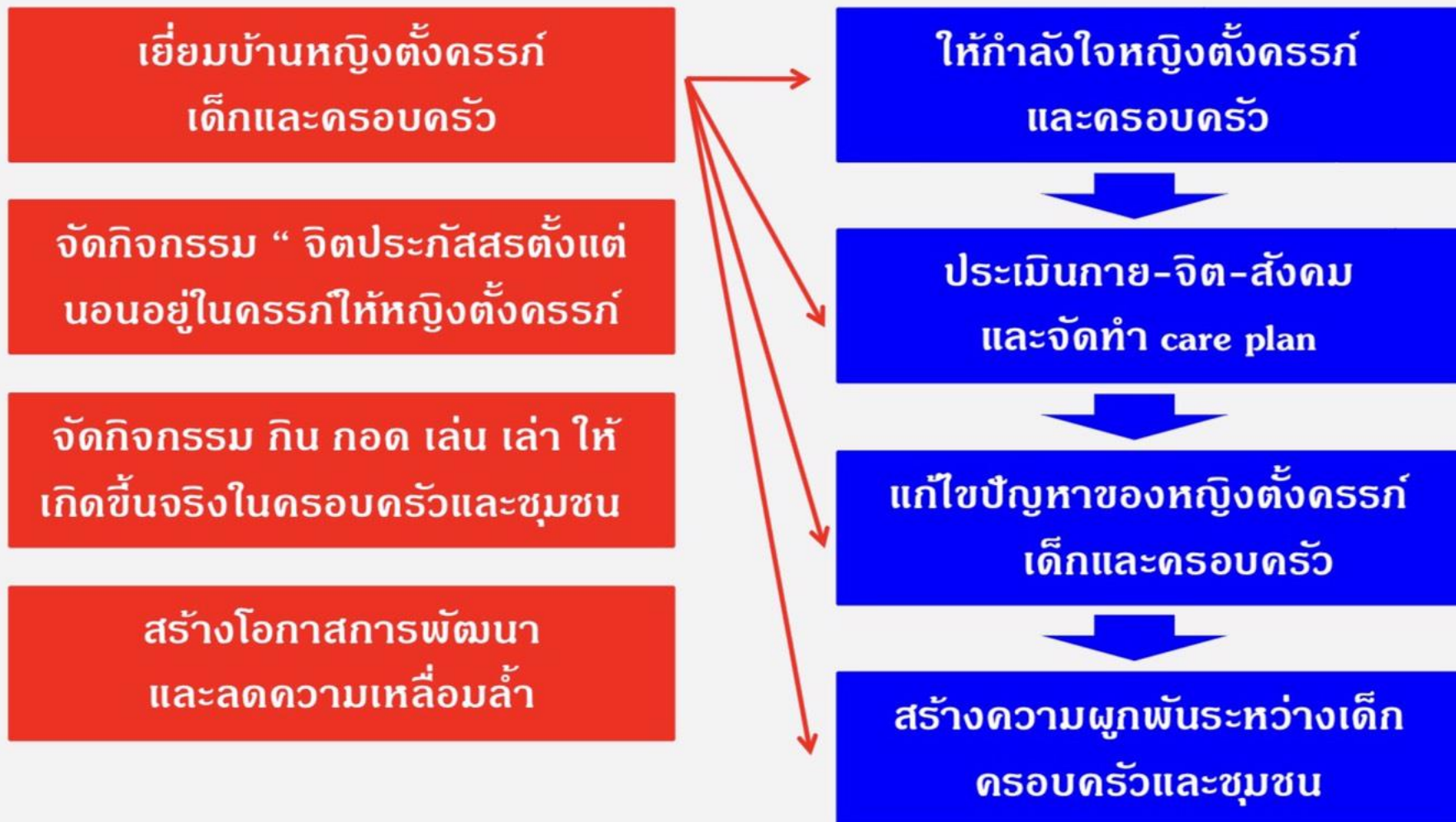
4

เพื่อสร้างโอกาสการพัฒนาและลดความเหลื่อมล้ำ ด้วยการเพิ่มการเข้าถึง
บริการทางสังคมที่พึงได้รับในกลุ่มสตรีตั้งครรภ์และเด็ก อายุ ๐ - ๒ ปี

ทีมพัฒนาเด็กและครอบครัว (Child & Family care Team: CFT)

บทบาทและหน้าที่ของทีม CFT

กลไกการทำงาน

พชอ. = ดกก.พัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ

คณะกรรมการพัฒนาเด็กและครอบครัว (CFT อำเภอ)

ทีมพัฒนาเด็กและครอบครัว (CFT ตำบล)

ทีมพัฒนาเด็กและครอบครัว (CFT หมู่บ้าน)

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา IQ & EQ ของลูก

1. พันธุกรรม
2. อาหารและโภชนาการ
3. สภาพแวดล้อม
 - 3.1 ครอบครัว
 - 3.2 การอบรมเลี้ยงดู
 - 3.3 สังคมและชุมชน
 - 3.4 การศึกษา
 - 3.5 อื่น ๆ

กิจกรรมการดูแลสตรีและเด็ก 0-2 ปี

กิจกรรมทางสุขภาพ

- กิจกรรมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดูแลสุขภาพของสตรี ตั้งแต่ ระยะเวลาก่อนการตั้งครรภ์จนถึงคลอด และเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 2 ปีบริบูรณ์
- เป็นการยกระดับมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็ก และการสร้างระบบการดูแลแม่และเด็กที่ดีมีคุณภาพร่วมกันในทุก ระดับ มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและจังหวัด

กิจกรรมการดูแลสตรีและเด็ก 0-2 ปี

กิจกรรมทางสังคม

- กิจกรรมที่มุ่งมั่นสร้างความเข้มแข็งให้สตรีตั้งครรภ์ เด็กและครอบครัวได้แก่ กิจกรรมด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อสร้างความรัก ความอบอุ่นให้เด็กและครอบครัว
- กิจกรรมที่เสริมเติมเต็มส่วนขาดของสตรีตั้งครรภ์ เด็กและครอบครัว เพื่อแก้ไขปัญหาด้านสังคมและเศรษฐกิจของสตรีตั้งครรภ์และครอบครัว เป็นการยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิต

จะเริ่มต้นอย่างไร มหัทศจรรย์ 1,000 วันแรกแห่งชีวิต

1. นำเรื่องเข้าที่ประชุม พชอ. ,
2. จัดตั้งคกก.ขับเคลื่อนฯ, ทีม CFT อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน
3. ทำประชาคมในทุกหมู่บ้าน
4. สํารวจกลุ่มเป้าหมาย (คู่สามีภรรยา สตรีตั้งครรภ์ เด็ก)
5. เตรียมความพร้อม ได้แก่ ระบบการทำงาน บุคลากร เวชภัณฑ์
6. การประเมินกาย จิต สังคม & care plan
7. อื่น ๆ

ผลลัพธ์คือ เด็กอายุ 2 ปี ที่มีความสมบูรณ์ ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมให้กับชุมชน ดังนี้

- 1 เด็กสูงดี สมส่วน
 - ดช. สูงไม่ต่ำกว่า 82.5 ซม. น้ำหนัก ไม่ต่ำกว่า 10.5 กก.
 - ดญ. สูงไม่ต่ำกว่า 81.0 ซม. น้ำหนัก ไม่ต่ำกว่า 9.5 กก.
- 2 เด็กมีฟันอย่างน้อย 12 ซี่ ฟันน้ำนมไม่ผุ
- 3 ได้รับวัคซีนครบถ้วนตามที่กำหนด
- 4 ไม่เป็นโรคโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก
- 5 เด็กมีพัฒนาการสมวัย
 - การเคลื่อนไหว : วิ่ง & กระโดด 2 ขาได้ กอดชุดเองได้ ตักข้าวกินเองได้
 - การพูด : พูด 2 คำที่มีความหมายได้ บอกความต้องการได้ บอกอุจจาระได้
 - การมีวินัย : เล่นแล้วเก็บของเองได้

เป้าหมายสุดท้าย : IQ ดี & EQ เต็ม (Good IQ & Great EQ)

ปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานแม่และเด็กในพื้นที่

ปัญหา	การแก้ไข
1. มาไม่ตรงนัด/ลืมนัด(ฝากครรภ์/หลังคลอด)	1. ทีม อสม./อาสาสมัครนมแม่ติดตามเชิงรุก 2. เปิดบริการเวลาประชาชน
2. ทำงานในโรงงาน/สถานที่ทำงานอยู่ต่างจังหวัด(ฝากครรภ์/หลังคลอด)	1. ทีม อสม./อาสาสมัครนมแม่ติดตามเชิงรุก 2. เปิดบริการเวลาประชาชน 3. ธนาคารนมแม่
3. ต้องการความเป็นส่วนตัว(ไม่ต้องการให้ผู้อื่นรู้ รวมทั้งพ่อแม่)	1. สร้างความเข้าใจในกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการทำงานและการปฏิบัติตัว เพื่อประโยชน์ของลูกในท้อง 2. รักษาความลับของผู้ป่วยตามสิทธิ จนกว่าจะยอมเปิดเผยกับคนในครอบครัว

ปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานแม่และเด็กในพื้นที่

ปัญหา	การแก้ไข
4. ฝากครรภ์ที่อื่นจากการทำงานต่างจังหวัด	1.เก็บข้อมูลมาลงบันทึกและติดต่อให้คำแนะนำ ด้านเอกสาร กลุ่มไลน์ กับกลุ่มเป้าหมาย
5. ปัญหาเศรษฐกิจ (รายได้น้อย)	1. ประสาน พม. ในเรื่องการช่วยเหลือ 2. ประสานแรงงานจังหวัดเรื่องงานที่พอจะทำได้ ในช่วงการตั้งครรภ์ 3. ชุมชนร่วมคิด ร่วมแก้ไข
6. ปัญหาท้องก่อนวัยอันควร/ท้องไม่พร้อม	1. ครอบครัวยุ่วยให้กำลังใจ หลังคลอดวางแผน ครอบครัวทันที 2. ประเมินสุขภาพจิตครอบครัวและแม่หลัง คลอด

นวัตกรรมการที่คาดหวังในพื้นที่

1. ธนาคารนมแม่
2. จิตอาสาสมัคร 1000 วัน
3. อุปกรณ์สร้างเสริมพัฒนาการเด็กตามกลุ่มวัย 0-6 ปี ด้วยวัสดุอุปกรณ์ในพื้นที่ และองค์ความรู้ของชุมชน
4. เพลงกล่อมลูก
5. นิทานก่อนนอน
6. ภาควิชาเครือข่าย การทำงานในชุมชนต้นแบบ
7. สูตรอาหารเสริมสำหรับแม่ และเด็ก 0-6 ปี
8. ขยายผลการทำงาน มหัศจรรย์ 1000 วัน สู่ระบบสุขภาพปฐมภูมิ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9. รัฐบาลให้ความสนใจ และกำหนดเป็นวาระแห่งชาติในการพัฒนา มหัศจรรย์ 1000 วัน

Prospective

Smart citizen

Smart mom

Smart child

รายชื่อสถานีนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ และสถานีนามัยที่ได้รับพระราชทานนาม ๕๒ แห่ง

ภาคเหนือ

เขตสุขภาพที่ ๑

๑. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ สถานี	อ.น่าน้อย	จ.น่าน
๒. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ แม่ปืม	อ.เมือง	จ.พะเยา
๓. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ แม่จ๊ะ	อ.เด่นชัย	จ.แพร่
๔. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ป่าซาง	อ.ป่าซาง	จ.ลำพูน

เขตสุขภาพที่ ๒

๕. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านกลาง	อ.วังทอง	จ.พิษณุโลก
๖. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลแม่จะเร	อ.แม่ระมาด	จ.ตาก
๗. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านจี่งวาม	อ.หล่มสัก	จ.เพชรบูรณ์
๘. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ จี่งวาม	อ.เมือง	จ.อุตรดิตถ์

เขตสุขภาพที่ ๓

๙. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านหนองเบน	อ.เมือง	จ.นครสวรรค์
๑๐. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านไทรตรังษ์	อ.เมือง	จ.กำแพงเพชร
๑๑. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ สำนักขุนเณร	อ.ดงเจริญ	จ.พิจิตร
๑๒. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านประคูน	อ.ลานสัก	จ.อุทัยธานี

ภาคกลาง

เขตสุขภาพที่ ๔

๑๓. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ นครหลวง	อ.นครหลวง	จ.พระนครศรีอยุธยา
๑๔. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ โคกสูง	อ.พัฒนานิคม	จ.ลพบุรี
๑๕. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลพิบูลทอง	อ.ท่าช้าง	จ.สิงห์บุรี
๑๖. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ สาริกา	อ.เมือง	จ.นครนายก
๑๗. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านยางซ้าย	อ.โพธิ์ทอง	จ.อ่างทอง

เขตสุขภาพที่ ๕

๑๘. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลบางชันแดก	อ.เมือง	จ.สมุทรสงคราม
๑๙. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ห้วยม่วง	อ.กำแพงแสน	จ.นครปฐม
๒๐. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ คูบัว	อ.เมือง	จ.ราชบุรี
๒๑. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านดอนไร่	อ.สามชุก	จ.สุพรรณบุรี
๒๒. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านนิคม กม.๕	อ.เมือง	จ.ประจวบคีรีขันธ์

เขตสุขภาพที่ ๖

๒๓. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านคลองบางปิ้ง	อ.เมือง	จ.สมุทรปราการ
๒๔. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านระเบาะไผ่	อ.ศรีมหาโพธิ์	จ.ปราจีนบุรี
๒๕. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ วังสมบูรณ์	อ.วังสมบูรณ์	จ.สระแก้ว
๒๖. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ หนองบอน	อ.บ่อไร่	จ.ตราด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เขตสุขภาพที่ ๗

๒๗. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านเมืองใหม่	อ.เวียงเก่า	จ.ขอนแก่น
๒๘. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ โพนงาม	อ.กมลาไสย	จ.กาฬสินธุ์
๒๙. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ กระบาก	อ.ชื่นชม	จ.มหาสารคาม
๓๐. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ สีแก้ว	อ.เมือง	จ.ร้อยเอ็ด

เขตสุขภาพที่ ๘

๓๑. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ นาม่วง	อ.ประจักษ์ศิลปาคม	จ.อุดรธานี
๓๒. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ หนองหิน	อ.หนองหิน	จ.เลย
๓๓. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านทุ่งโปร่ง	อ.เมือง	จ.หนองบัวลำภู
๓๔. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านขาม	อ.สว่างแดนดิน	จ.สกลนคร

เขตสุขภาพที่ ๙

๓๕. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ นิคมลำตะคอง	อ.ปากช่อง	จ.นครราชสีมา
๓๖. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ หนองบัวโคก	อ.จัตุรัส	จ.ชัยภูมิ
๓๗. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ รมโพธิ์	อ.เมือง	จ.บุรีรัมย์
๓๘. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านรุน	อ.พนมดงรัก	จ.สุรินทร์

เขตสุขภาพที่ ๑๐

๓๙. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ไร่ใต้	อ.พิบูลมังสาหาร	จ.อุบลราชธานี
๔๐. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านแดง	อ.กุดชุม	จ.ยโสธร
๔๑. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ภูมิซรอล	อ.กันทรลักษ์	จ.ศรีสะเกษ
๔๒. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ปลาข้าว	อ.เมือง	จ.อำนาจเจริญ
๔๓. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ นาโสก	อ.เมือง	จ.มหาสารคาม

ภาคใต้

เขตสุขภาพที่ ๑๑

๔๔. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านควนยุง	อ.เมือง	จ.สุราษฎร์ธานี
๔๕. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านหาดยาย	อ.หลังสวน	จ.ชุมพร
๔๖. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านหัวคลองแหลม	อ.หัวไทร	จ.นครศรีธรรมราช
๔๗. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ คลองพน	อ.คลองท่อม	จ.กระบี่
๔๘. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลล่อง	อ.เมือง	จ.ภูเก็ต

เขตสุขภาพที่ ๑๒

๔๙. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลควนเมา	อ.รัชฎา	จ.ตรัง
๕๐. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านควนป้อม	อ.ป่าบอน	จ.พัทลุง
๕๑. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลพะตง	อ.หาดใหญ่	จ.สงขลา

รายชื่อสถานีนามัยที่ได้รับพระราชทานนาม

เขตสุขภาพที่ ๖

๕๒. สถานีอนามัยจุฬารัตน์อาหารราษฎร์	อ.เมือง	จ.ปราจีนบุรี
-------------------------------------	---------	--------------

มหัศจรรย์ 1000 วัน

Version สอน./สอ.ได้รับพระราชทานนาม

เริ่ม 1 พฤศจิกายน 2563

หลักการของมหัศจรรย์พันวันคือ เราจะดูแลเป็นรายบุคคล ที่เรียกว่า Individual care คือ เริ่มตั้งแต่มาฝากท้องครั้งแรก จนกระทั่งคลอด แล้วดูแลลูกตั้งแต่แรกคลอดจนครบ 2 ปีบริบูรณ์ ความจริง เราดูแลตั้งแต่ก่อนท้อง คือ ให้กินวิตามินเสริมพิเศษ ก่อนท้อง 3 เดือน เพื่อป้องกันความพิการแต่กำเนิด 5 อย่าง การนับเคสเพื่อ ติดตามความสำเร็จและการประเมินผล กับการให้บริการหญิงตั้งครรภ์ จำนวน ตัวเลขจะไม่ตรงกัน

เพราะว่า อาจจะมีหญิงตั้งครรภ์หลายคน ที่ท้อง แล้วไม่ได้ฝากท้องที่ สอน เมื่อคลอดแล้วกลับบ้านในพื้นที่ แต่ท่านต้องไปดูแลต่อ เช่น เยี่ยมบ้านหลังคลอด

หรือบางคน ท้องแก่ 7 -8 เดือน กลับมาอยู่บ้านมาฝากท้องที่ สอน เราก็ไม่นับเป็นเคส แต่เราต้องให้บริการฝากท้องตามปกติ

นพ.ยุทธนา พูนพานิช